

“แม่วัยใส” คลื่นโถมซัดคุณภาพสังคมไทย

แม้ผู้หญิงไทยวัยเจริญพันธุ์ตัดสินใจมีลูกลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่ขณะเดียวกันแนวโน้ม “แม่วัยใส” ซึ่งอยู่ในช่วงอายุที่ยังขาดวุฒิภาวะที่จะเป็นแม่กำลังขยายจำนวนในสังคมไทย อีกทั้งยังมีเด็กหญิงที่ไม่เคยสัมผัสการเป็นวัยรุ่น แต่ก็ต้องก้าวสู่ภาวะ “แม่” เสียแล้ว รวมอยู่ด้วย!!!

ปรากฏการณ์ “แม่วัยใส” ขยายตัวเป็นประเด็นโชนกันในโลกตะวันตกเมื่อสิบกว่าปีก่อน และข้อมูลล่าสุดชี้ว่า วันนี้ประเทศไทยก้าวเดินตามแล้ว!

หากเป็นครอบครัวไทยยุค “แม่พลอย” สาวน้อยวัยกระเตาะแค่ 15-16 ก็รับบทแม่ได้อย่างไม่มีเหตุให้ตะขิดตะขวงใจ เพราะการออกเรือนตั้งแต่เริ่มเป็นสาวถือเป็นขั้นตอนปกติของชีวิตในยุคนั้น อีกทั้งโครงสร้างครอบครัวที่อยู่รวมกันเป็นครอบครัวใหญ่ มีผู้อาวุโสเป็นที่ปรึกษาและแวดล้อมด้วยญาติมิตรค้ำค้ำ โอบเอื้อให้การรับบทแม่เป็นไปได้ตามครรลอง

แต่สำหรับครอบครัวยุคใหม่ที่มีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยว อีกทั้งโลกของสาวน้อยต่างยังอยู่ในโลกของการศึกษาเล่าเรียน การรับบทแม่ตั้งแต่วัยใสมักกลายเป็นปมปัญหาที่ก่อผลสะเทือนทั้งต่อชีวิตตนเอง ลูก คนรอบข้าง และสังคมโดยรวม เพราะขาด “ตัวช่วย” และความพร้อมให้ดำเนินบทบาทแม่ได้อย่างมีคุณภาพ

แม้มีรายงานสม่าเสมอว่าผู้หญิงไทยวัยเจริญพันธุ์ตัดสินใจมีลูกลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่ขณะเดียวกัน รายงานสถานการณ์ต่อไปนี้ได้ชี้ให้เห็นถึงประเด็นอีกด้านหนึ่งที่น่าจับตาอย่างยิ่ง นั่นคือ แนวโน้ม “แม่วัยใส” ซึ่งอยู่ในช่วงอายุที่ยังขาดวุฒิภาวะที่จะเป็นแม่กำลังขยายจำนวนในสังคมไทย

อีกทั้งยังชี้บอกว่า สังคมของเราในวันนี้มีเด็กหญิงที่ยังไม่เคยสัมผัสการเป็นวัยรุ่น แต่ก็ต้องก้าวสู่ภาวะ “แม่” เสียแล้ว รวมอยู่ด้วย!!!

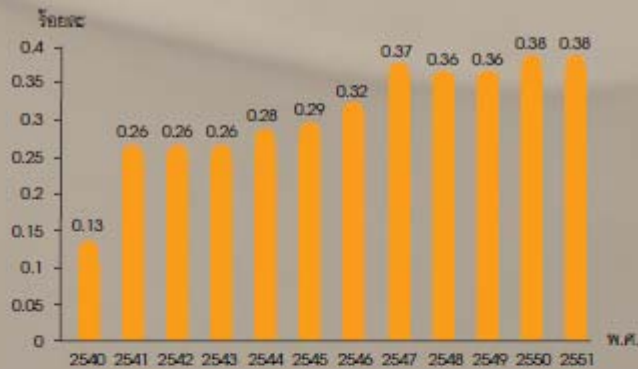
ถึงยุค “ขาขึ้น” ของ “แม่วัยใส”

ข้อมูลแนวโน้มสถานการณ์การมีบุตรของเด็กหญิงในประเทศไทย ที่จัดทำโดย ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยทำการศึกษาคำตั้งครมก่อนวัยอันควรของเด็กหญิงในประเทศไทย ของเด็กหญิงอายุ 9-16 ปี ที่คลอดบุตรในโรงพยาบาลและสถานพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขทั่วประเทศในระหว่างปี 2545-2550 พบว่า

- จังหวัดที่มีสถานการณ์การตั้งครมก่อนวัยอันควรสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ ชลบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ระยอง นครนายก และตราด (รูปที่ 1)

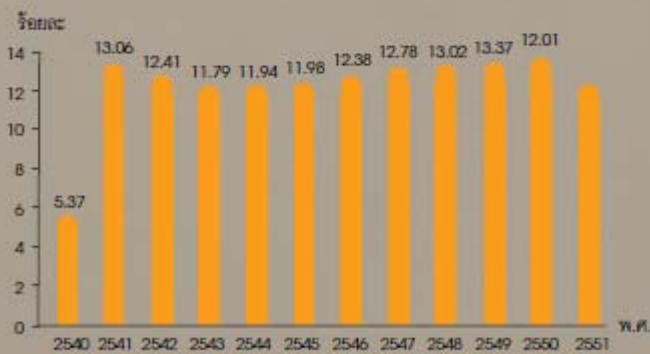
- เด็กหญิงอายุ 6-19 ปีที่คลอดบุตรมีอัตราเพิ่มขึ้นเฉลี่ยทั่วประเทศ ร้อยละ 0.6760 สูงสุด โดยจังหวัดพัทลุงมีอัตราเพิ่มสูงกว่า 2 เท่า รองลงมาคืออยุธยา มีอัตราเพิ่มสูงกว่า 1.6 เท่า และอีก 3 จังหวัดที่มีอัตราเพิ่มระหว่าง 1.4-1.5 ได้แก่ นครนายก แพร่ และพังงาตามลำดับ (รูปที่ 2)

ภาพที่ 1 ร้อยละของการตั้งครรภ์และคลอดบุตรของหญิงอายุต่ำกว่า 15 ปี
บริบูรณ์ เทียบกับจำนวนหญิงทั้งหมดที่ตั้งครรภ์และคลอดบุตร ตั้งแต่ปี
2540 - 2551

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคม
และความมั่นคงของมนุษย์ อ้างอิง [http://www.m-society.go.th/
content_stat_detail.php?pageid=165](http://www.m-society.go.th/content_stat_detail.php?pageid=165)

ภาพที่ 2 ร้อยละของการตั้งครรภ์และคลอดบุตรของหญิงอายุต่ำกว่า 20 ปี
บริบูรณ์ เทียบกับจำนวนหญิงทั้งหมดที่ตั้งครรภ์และคลอดบุตร ตั้งแต่ปี
2540 - 2551

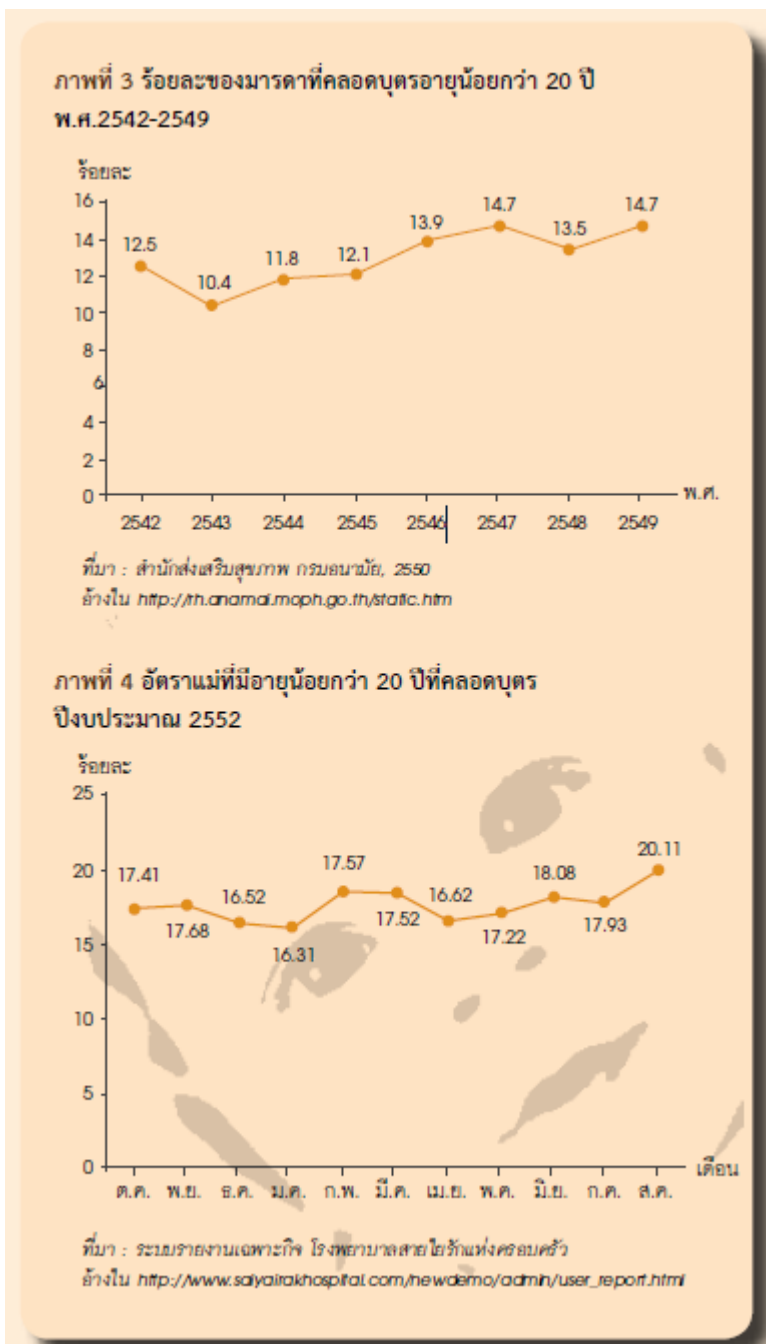

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนา
สังคมและความมั่นคงของมนุษย์ อ้างอิง [http://www.m-society.go.th/
content_stat_detail.php?pageid=165](http://www.m-society.go.th/content_stat_detail.php?pageid=165)

ข้อมูลเพิ่มเติมจากกองอนามัยเจริญพันธุ์ กรมอนามัย แสดงให้เห็นว่าแม่อัตราการตั้งครรภ์ของมารดาที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี ตั้งแต่ปี 2542-2549 มีตัวเลขขึ้นๆ ลงๆ อยู่บ้าน แต่หากมองในภาพรวมพบว่ามีแนวโน้มไปในลักษณะ “ขาขึ้น” (รูปที่ 3)

ครองสัดส่วนถึง หนึ่งในห้า ของแม่ที่มาคลอดปีนี้

เฉพาะในปี 2552 นี้ ข้อมูลจาก ระบบรายงานเฉพาะกิจ โรงพยาบาลสายใยรักแห่งครอบครัว พบว่า อัตราแม่ที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปีที่คลอดบุตรซึ่งมีแนวโน้มลดลงในช่วงปลายปี 2551 กลับสูงขึ้นอีกตั้งแต่ต้นปี 2552 จนถึงปัจจุบัน (เดือนสิงหาคม) อีกทั้งยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นสูงมากกว่าปีที่ผ่านมาด้วย (รูปที่ 4)

ข้อเท็จจริงเหล่านี้นำไปสู่คำถามมากมายว่าเกิดอะไรขึ้นกับสังคมของเรา ขณะเดียวกันก็ผลักดันให้เราต้องไปให้ไกลกว่าการจบด้วยคำถาม

เพราะสถานการณ์นี้เรียกร้องให้เราต้องคิดและทำอะไรกันอีกมากมายทีเดียว

ที่มา การตั้งครุฑ.....ในวันและวัยที่ไม่พร้อม โดย ชัญญาภรณ์ น้ำค้าง ใน สถานการณ์ข่าวสุขภาพ

สืบค้นได้จาก <http://www.hiso.or.th>

รับบท “แม่” เมื่อยังไม่พร้อม

“หลุมดำ” ชีวิตที่หลีกเลี่ยงได้

สถานะ “แม่” นั้นเด็กกลางคันไม่ได้ และจะนำความสุข ความภูมิใจ ต่อเมื่อเป็นในวัยที่พร้อม ต่อไปนี้คือ 10

ข้อแนะนำเพื่อให้แน่ใจว่าจะไม่ก้าวสู่การเป็นแม่แบบไม่พร้อม

1. วัยรุ่นชายหญิงควรวางตัวต่อกันอย่างสุภาพ ให้เกียรติซึ่งกันและกัน และเรียนรู้ถึงความคิดเห็นต่างกันของหญิงชายในเรื่องเพศ ความตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างชายหญิง จะเป็นการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่คาดคิด
  - ผู้ชายมีเพศสัมพันธ์ได้โดยไม่มีความรัก เพศสัมพันธ์ว่าเป็นการหาความสุขร่วมกันและไม่ต้องผูกพัน
  - ผู้หญิงมีเพศสัมพันธ์เพราะความรัก ถ้ามีเพศสัมพันธ์กับชายใดจะต้องการมีความผูกพันกับชายคนนั้น
2. วัยรุ่นชายควรคิดเสมอว่าวัยรุ่นหญิงเป็นเพศเดียวกับแม่ พี่น้อง ควรช่วยเหลือและให้เกียรติ
3. หลีกเลี่ยงการถูกเนื้อต้องตัวกัน เพราะอาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่คาดคิดได้
4. หลีกเลี่ยงการไปพักค้างคืนร่วมกันเป็นหมู่คณะ หรือตามลำพัง
5. หลีกเลี่ยงการอยู่ด้วยกันตามลำพังในที่ลับตาคน
6. หลีกเลี่ยงการไปในสถานที่เปลี่ยว โรงแรมและสถานเริงรมย์ทุกรูปแบบ
7. หลีกเลี่ยงการนัดหมายกับเพศตรงข้ามในยามวิกาล โดยเฉพาะวัยรุ่นหญิง
8. ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกชนิด หรือสารเสพติดใดๆ เพราะอาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ตั้งใจได้
9. วัยรุ่นหญิงควรแต่งกายเรียบร้อย และมีจิตสำนึก ไม่ควรแต่งกายในลักษณะที่ยุ่ยๆ ให้ผู้พบเห็นเกิดอารมณ์ทางเพศ
10. หลีกเลี่ยงการคบเพื่อนที่ชวนออกไปเที่ยวข้างนอกโดยเฉพาะกับคนแปลกหน้า

เรียบเรียงโดย : ชัญญาภรณ์ น้ำค้าง สำนักงานพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารสุขภาพ

แหล่งที่มา : - www.m-society.go.th. แนวโน้มสถานการณ์การมีบุตรของเด็กหญิงในประเทศไทย. ศูนย์

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ข้อมูลเพิ่มเติม ติดต่อ กิติมาภรณ์ 081 449 7479